

PRESSMEDDELANDE:

Årets folkbildare och Årets förvillare utsedda

Föreningen Vetenskap och Folkbildning utser till Årets folkbildare 2004 journalisten **Robert Aschberg**. Han får priset för att han gjort något så ovanligt i svenska medier som att kritiskt granska otroliga påståenden. Aschberg har för en bred publik avslöjat vattenvirvlar, slagrutegångare, hästpratare, hästhårsanalytiker, s.k. medier och andra utövare av pseudovetenskap som simpla charlataner. Föreningen anser att hans insats är mycket betydelsefull eftersom massmedias vanliga attityd ger allmänheten en felaktig uppfattning om dessa fenomen.

Utmärkelsen Årets folkbildare är förenad med ett penningpris på 10 000 kr.

Till Årets förvillare 2004 utses docent **Olle Johansson**, Karolinska Institutet, för hans mångåriga, lika tvärsäkra som onyanserade varningar för alla handa negativa hälsoeffekter av elektromagnetiska fält. Olle Johansson får priset som en av de främsta representanterna för de alltför många forskare som, för att dra uppmärksamhet och medel till den egna verksamheten, sprider oro bland allmänheten genom att i massmedia presentera obestyrkta hypoteser som etablerade fakta. Johanssons egen forskning håller låg kvalitet.

Inget penningpris är knutet till utmärkelsen Årets förvillare.

En längre motivering angående Årets förvillare Olle Johansson finns utlagd på www.vof.se.

För ytterligare information kontakta:

Jesper Jerkert, ordförande i VoF, 08-280603, 076-2155524, jerkert@kth.se

Hanno Essén, vice ordförande, 08-6124128, 08-7908759,

hanno@mech.kth.se

Föreningen Vetenskap och Folkbildning (VoF) har till uppgift att främja folkbildning om vetenskapens metoder och resultat. Särskilt tar föreningen som sin uppgift att i en fri opinionsbildning bekämpa de felaktiga föreställningar som förekommer i frågor som kan avgöras vetenskapligt. En viktig del av den vetenskapliga folkbildningen är att klargöra vilka frågor som kan respektive inte kan avgöras med vetenskapliga medel. Föreningen försöker granska vilka vetenskapligt grundade argument som finns för - eller emot - kontroversiella fenomen som astrologi, healing, homeopati, slagrutor, telepati, UFO och så vidare. Föreningen är öppen för alla som stöder dess syfte. Allt arbete i föreningen sker ideellt. Föreningen ansluter sig till den politiska demokratins principer. Föreningen är partipolitiskt neutral och obunden i religiösa trosfrågor.

En definition av vetenskap är viktig: Vetenskap är det systematiska sökandet efter sådan kunskap som inte beror på den enskilde individen, utan som en- var skulle kunna återfinna eller kontrollera.

Pseudovetenskap är utsagor som inte är baserade på vetenskap men som framförs på ett sådant sätt att de skall ge intryck av att vara vetenskapligt grundade.

Föreningen utger tidskriften *Folkvett* och utser Årets folkbildare och Årets förvillare. Dessutom ordnas mötes- och föredragsverksamhet.

För mer information om Vetenskap och Folkbildning, se www.vof.se eller www.folkvett.nu.

Föreningen kan också kontaktas på vetfolk@physto.se.

Tidigare utmärkelser:

Årets folkbildare:

2003: Marie Rådbo för hennes engagerade arbete med att sprida kunskap om naturvetenskapens arbetssätt och resultat.

2002: Olav Hammer för hans balanserade och pedagogiska böcker om ny- andlighetens historia och orsakerna till människors tro på pseudovetenskap.

2001: Torbjörn Fagerström för hans klargörande beskrivningar av biologi och betydelsen av grundforskning.

2000: Gunilla Myrberg för hennes oförtröttliga folkbildande insats som radiomedarbetare i medicinska frågor.

1999: Georg Klein för hans klarsynta och humanistiska beskrivningar av vetenskap, människor och kultur.

1998: Zenon Panoussis för hans självupppoffrande mod att lägga ut Scientologskrifter på Internet.

1997: PC Jersild för hans författarskap om människans natur.

1996: Lilian Öhrström för hennes undersökande journalistik om faran med "dolda minnen" för rättssäkerheten.

1995: Harriet Svenhard för hennes kamp mot auktoritära sekters tankeförtryck.

1994: Bengt af Klintberg för hans upplysningsverksamhet mot mytbildning och fördomar.

1993: Hans-Uno Bengtsson för hans förmåga att förena god underhållning med pedagogik på högsta nivå.

1992: Peter Paul Heinemann för hans verksamhet som radiodoktor.

- 1991: Bodil Jönsson som avmystifierat fysiken och gjort den begriplig.
- 1990: Skalman (tecknad av Rune Andréasson) för sina avslöjanden av fördomar och vidskepelser.
- 1989: Gunnar Rossell för hans medicinska journalistik
- 1988: Klas Fresk för hans insatser för Tom Tits experiment i Södertälje.
- 1987: Hans Rehnvall för hans populärvetenskapliga TV-program

Årets förvillare:

- 2003: Kanal 5 för programserien "Förnimmelse av mord", som bidragit till att sprida vanföreställningar och till att underlätta för charlataner att skaffa sig inflytande över andra människors liv
- 2002: NBV i Örebro län och dess chef Rosemarie Johansson för att ha ordnat pseudovetenskapliga aktiviteter.
- 2001: Mats Molén för hans förnekande av evolutionen utifrån pseudovetenskapliga resonemang.
- 2000: Susanna Ehdin för hennes hälsofarliga råd om kost och hälsa baserade på hennes vantolkningar av vetenskapliga studier.
- 1999: Eva Moberg för hennes vetenskapsfientliga idéer och okritiska propagerande för pseudovetenskap såsom telepati och healing och andra aktiviteter inom New Age.
- 1998: Erland Lagerroth för hans enträgna försök att göra en ytligt mystifierande attityd till naturvetenskapen akademiskt respektabel.
- 1997: Länsarbetsdirektör Toni Ivergård för att ha ansvarat för att arbetslösa skickas på New Age-inspirerade kurser.
- 1996: Kommittén för det s.k. alternativa nobelpriset (The Right Livelihood Award) som utsett en homeopat till ett prestigefyllt pris.
- 1995: Nils-Axel Mörner som med sina slagrutekurser pådyvlat studenterna sedan länge motbevisade myter.
- 1994: Lotta von Arnold för sina insatser i samband med den s.k. Peace in mind-festivalen.
- 1993: Sassa Åkervall för sin programserie om det övernaturliga i TV3.
- 1992: Catrin Jacobs för sina okritiska TV-program om astrologi.
- 1991: Jens Tellefsen som spridit vantolkningar och missförstånd om fysiken.
- 1990: TV4 för programserien "Sjunde sinnet".

1989: Den statliga alternativmedicinkommittén som avstod från att ta reda på vilka positiva och negativa effekter som olika behandlingsmetoder har.

1988: Amelia Adamo för den okritiska journalistiken i Aftonbladets söndags- och hälsobilagor.

1987: Dag Stålsjö för sina okritiska TV-program om bl.a. evighetsmaskiner, slagrutor och fornsvensk historia.